

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	9
INLEIDING	11
1 Het krijgsgerecht tijdens de Grote Oorlog	11
2 Structuur van het boek	17
3 Bronnen en methodiek	19
HOOFDSTUK 1. DE WERKING VAN HET KRIJSGERECHT IN DE OORLOGSOMSTANDIGHEDEN '14-'18	25
Inleiding	25
1 De oorlog en de Belgische strijdkrachten	26
1.1 De staat van het leger	26
1.2 Korte schets van het oorlogsverloop	30
1.2.1 De bewegingsoorlog in 1914	30
1.2.2 De stellingenoorlog achter de IJzer	33
1.2.3 Het eindoffensief en het einde van de oorlog	37
1.3 Cijfers over de strijdkrachten	38
1.4 De taalkwestie in het leger	40
2. Het oorlogsgebeuren en de militaire veiligheid	54
2.1 De uitroeping van de staat van oorlog en de staat van beleg en maatregelen terzake in 1914- 1915	54
2.2 Wetgevende maatregelen betreffende de staat van oorlog en de staat van beleg in 1916	59
2.3 De oprichting van een militaire veiligheid (1915-1916)	65
2.4 Nieuwe maatregelen inzake de bestraffing van misdrijven tegen de veiligheid van de Staat in 1916-1917	66
2.5 De laatste weken van de oorlog (1918)	70
2.6 Maatregelen na de Wapenstilstand	72
3. Het militair strafprocesrecht, een relict uit de negentiende eeuw	76
4. Organisatie en de werking van het krijgsgerecht	81
4.1 De organisatie van de krijgsauditoraten en de krijgswraden	82
4.1.1 De aanpassing van het organogram van de krijgswraden en krijgsauditoraten	82
4.1.2 Het statuut van de militaire magistraten en griffiers	87
4.2 De bevoegdheid van de krijgsgerechten	92
4.2.1 Een hoofdzakelijk personele bevoegdheid	92
4.2.2 Personen onderworpen aan het krijgsgerecht	93
4.2.3 Bevoegdheid ten aanzien van militairen in het buitenland	100
4.3 Het aantal behandelde dossiers	104
4.3.1 Door de krijgsauditoraten en de krijgswraden	104
4.3.2 Door het krijgshof	108
Deelbesluit	111

HOOFDSTUK 2. DE ZWAARSTE MILITAIRRECHTELIJKE MISDRIJVEN IN 1914-1918	113
Inleiding	113
1 Overzicht van de gepleegde misdrijven	114
1.1 De val van de forten	114
1.2 Tijdens de bewegingsoorlog	115
1.3 In het IJzerleger	116
1.4 Achter de linies	118
1.5 Tijdens het bevrijdingsoffensief	119
1.6 Na de oorlog	120
2 Cijfers m.b.t. de aard van de misdrijven vervolgd voor het krijgshof	120
3 Bespreking van de belangrijkste militairrechtelijke misdrijven	124
3.1 Insubordinatie	124
3.2 Mouterij	137
3.3 Desertie	141
3.4 Desertie naar de vijand	145
3.5 Dienstweigering	148
3.6 Postverlating	153
3.7 Zelfverminking	160
3.8 Spionage en verraad	166
Deelbesluit	176
HOOFDSTUK 3. HET ONDERZOEK	181
Inleiding	181
1 Het "summier onderzoek" door een onderzoeksraad aangeduid door de bevelvoerende officier	183
1.1 Het verloop van het "summier onderzoek"	183
1.2 Het onder arrest plaatsen en de aanhouding	187
2 Het gerechtelijk onderzoek	189
2.1 De krijgsauditeur en de gerechtelijke commissie	189
2.2 Het bevel tot aanhouding	196
2.2.1 De toepasselijke wetgeving	196
2.2.2 Het uitvoeren van het bevel tot aanhouding	197
2.2.3 De contacten van de aangehouden met hun advocaat	200
2.3 De maandelijkse bevestiging van het aanhoudingsbevel	202
2.3.1 De bevoegde instantie	202
2.3.2 Beroepsmogelijkheid – verzoek tot invrijheidstelling	204
2.3.3 De aftrek van de duur van de voorhechtenis van de uitgesproken straf	208
2.4 Onderzoeksmaatregelen	209
3 Het afsluiten van het onderzoek	216
3.1 De niet-vervolgning	216
3.2 De verwijzing naar de korpstucht	221
3.3 De verwijzing naar de krijgsraad	222
4 De verhouding van de krijgsauditeurs tot de militaire overheid	224
4.1 Het standpunt van de auditeur-generaal	225
4.2 De invloed van de militaire overheden	227
4.3 Wrijvingen tussen de krijgsauditeurs en militaire overheden	233
4.4 Volgden de krijgsparquetten de vragen tot vervolging van de militaire overheden?	237

5 De taal van het onderzoek	242
Deelbesluit	254
Vereenvoudigd schema onderzoeksfase	257
HOOFDSTUK 4. DE BERECHTING	259
Inleiding	259
1 De actoren van het krijgsgerecht	262
1.1 De leden van de krijgsraden en van het krijgshof	262
1.1.1 De krijgsraden	262
1.1.2 Het krijgshof	265
1.2 Het Openbaar ministerie	267
1.3 De advocaten	268
2 Het verloop van de zittingen	280
2.1 De zittingen van de krijgsraden	280
2.1.1 De verschijning van de verdachte	280
2.1.2 Het verhoor van getuigen	283
2.1.3 De verschijning van de burgerlijke partijen	285
2.1.4 Het sluiten der debatten	287
2.2 De zittingen van het krijgshof	289
3 Het vonnis	291
3.1 Beginselen	291
3.2 Veroordeling tot degradatie	294
3.3 Veroordeling tot een tuchtstraf en verwijzing naar de korpstucht	299
4 De verhaalmiddelen	303
4.1 Het hoger beroep	303
4.1.1 De aanvankelijke betwisting van het recht tot hoger beroep tegen vonnissen van de krijgsraden te velde	303
4.1.2 De vormvoorschriften voor het instellen van hoger beroep	310
4.1.3 De afhandeling van de niet in kracht van gewijsde getreden vonnissen	316
4.1.4 De onwettigheid van de hogere beroepen tussen 4 augustus 1914 en 28 december 1915	317
4.2 Het cassatieberoep en de opheffing van de mogelijkheid tot cassatieberoep tijdens de oorlog	319
5 De taal ter zitting en de taal van de vonnissen en arresten	323
6 De beoordeling door de rechters	331
6.1. Beoordelingswijzen	331
6.2. Vergelijking van de vonnissen en de arresten	334
6.3. De aanvaarding van verzachtende omstandigheden	335
6.4. De medische toestand als verzachtende omstandigheid of als verschoningsgrond	338
6.5. De beoordeling van de militaire waarde van de verdachte	343
6.6. Vrijspraak wegens vormschendingen	346
6.7. De graad van de beklaagde	349
6.8. Conclusie	354
Deelbesluit	356
Vereenvoudigd schema berechtingsfase	362

HOOFDSTUK 5. NA DE BERECHTING	363
Inleiding	363
1 De uitvoering van het vonnis of arrest	364
1.1 De voorafgaande tussenkomst van de militaire bevelhebber in de uitvoering van het vonnis	364
1.2 De uitvoering van de vrijheidsberovende straffen	370
1.3 De uitvoering van straffen in boete- en eerherstelcompagnies	373
1.4 De uitvoering van de doodstraffen	377
2 Eerherstel, genade, herzieningen, verbeterende arresten en amnestie	380
2.1 Het eerherstel	380
2.1.1 De wet van 25 april 1896 op het eerherstel in strafzaken	380
2.1.2 De besluitwetten van 20 januari 1916 en 22 april 1918 op het militair eerherstel	380
2.1.3 Praktische gevolgen van het eerherstel	384
2.2 Genademaatregelen	385
2.2.1 Tijdens de oorlog	385
2.2.2 Na de oorlog	393
2.3 Herzieningen en verbeterende arresten	395
2.3.1 Herzieningen	396
2.3.2 Verbeterende arresten	399
2.4 Amnestie (de amnestiewetten van 1919, 1921, 1929, 1937 en 1940)	399
Deelbesluit	403
EINDCONCLUSIES	407
BRONNEN	415